

4 Vyšší odborné vzdělávání

Až do 30. dubna 2015 byla Česká školní inspekce ve vyšších odborných školách oprávněna provádět pouze kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb, veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu, a také šetřit stížnosti v těchto oblastech. Přestože jde nepochybně o důležité kontrolní činnosti, byla tato skutečnost dlouhodobě v rozporu s akcentem, který Česká školní inspekce v rámci počátečního vzdělávání klade na hodnocení jeho kvality a efektivity. To v segmentu vyššího odborného vzdělávání žádný externí subjekt neprováděl, a kvalita vyšších odborných škol a jimi poskytovaného vzdělávání a souvisejících služeb tak byla celou dobu posuzována víceméně pouze optikou interních autoevaluačních mechanismů jednotlivých subjektů. Na absenci oprávnění České školní inspekce provádět ve vyšších odborných školách kromě kontroly také hodnocení kvality vzdělávání bylo dlouhodobě upozorňováno ze všech možných odborných kruhů.

4.1

Nová kompetence – hodnocení kvality

S účinností k 1. květnu 2015 byla přijata novela školského zákona, zákon č. 82/2015 Sb., který oprávnění České školní inspekce zjišťovat a hodnotit ve vyšších odborných školách také podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle příslušných akreditovaných vzdělávacích programů zavedl. Česká školní inspekce tak získala zcela novou kompetenci, díky které bude stát po velmi dlouhé době hodnotit ve vyšším odborném školství také kvalitu vzdělávání. Přestože se segment vyššího odborného vzdělávání z různých úhlů pohledu nachází na samotné hranici počátečního a terciárního vzdělávání, skutečnost, že činnost vyšších odborných škol je normována v rámci školského zákona a souvisejících a prováděcích právních předpisů a nikoli v rámci zákona o vysokých školách, uvádí vyšší odborné školy pod hodnotící a kontrolní pravomoc České školní inspekce jakožto národní autority pro hodnocení kvality a efektivity vzdělávání ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku. V důsledku této legislativní změny spočívající v získání kompetence hodnotit ve vyšším odborném školství také kvalitu a efektivitu poskytovaného vzdělávání obsáhne Česká školní inspekce svou hodnotící činností celý segment tzv. regionálního školství, od mateřských škol až po školy vyšší odborné, což mimo jiné České školní inspekci umožní poskytovat komplexní zpětnou vazbu týkající se celého systému počátečního vzdělávání v České republice.

4.2

Tvorba hodnotících kritérií

Školní rok 2015/2016 byl tedy z tohoto pohledu pro Českou školní inspekci přechodový, neboť se bylo třeba na nový zákonný úkol dostatečně připravit. Model tzv. kvalitní školy a na něj navázaná Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, které byly schváleny ministryní školství, mládeže a tělovýchovy, totiž neobsahovaly modifikaci pro vyšší odborné vzdělávání, a Česká školní inspekce tudíž neměla k dispozici kritéria, podle nichž by měla být kvalita ve vyšším odborném vzdělávání hodnocena. S ohledem na specifčnost tohoto segmentu, s ohledem na mnohdy úzkou specializaci vyšších odborných škol i s ohledem na význam praktické složky při tomto typu studia požádala Česká školní inspekce o spolupráci Asociaci vyšších odborných škol. Ve spolupráci s tímto profesním sdružením pak byla připravena modifikace hodnotících kritérií určená pro vyšší odborné vzdělávání,